

1 **Följebrev Proposition 4:** 2 **Ändring i SFS principprogram**

3 **Inledning**

4 Principprogrammet beskriver SFS övergripande åsikter. En större revidering av
5 principprogrammet gjordes vid SFSFUM 2019 och därmed föreslår styrelsen med
6 denna proposition endast tre specifika ändringar i principprogrammet. Detta med
7 anledning av att styrelsens arbetsgrupp för åsiktsutveckling har identifierat
8 områden där SFS ståndpunkter behöver förtydligas och dessa är hållbarhetsfrågor
9 och kårstatusprocessen. Dessutom föreslår styrelsen på initiativ från SFS
10 kvalitetskommitté SQC en ändring i stycke 4.3. Kvalitetssäkring.

11 I att-satserna har alla förslag på tillagd text i SFS principprogram markerats med
12 gult. Observera att tillagd text under 4.3. Kvalitetssäkring ersätter nuvarande
13 text.

14 **Motivering till föreslagna ändringar**

15 **Ändring av 1.2. Akademin i kunskapssamhället**

16 Hållbarhetsfrågor har under de senaste åren fått allt större utrymme inom
17 akademien och samhället i stort. Då dessa frågor ofta diskuteras inom
18 högskolesektorn har styrelsen identifierat ett behov för SFS att formulera
19 tydligare åsikter om hållbarhet. Under 2019/2020 har styrelsens arbetsgrupp för
20 åsiktsutveckling inhämtat synpunkter på hållbarhetsfrågor från medlemskårerna
21 vid höstens medlemsmöte. Utifrån detta underlag föreslår därför styrelsen att i
22 principprogrammet under 1.2. Akademin i kunskapssamhället lägga till några
23 förtydligande meningar. Avsnittet lämnas i övrigt orört.

24 De föreslagna ändringarna syftar till att tydliggöra SFS syn på akademins roll när
25 det gäller hållbarhet samt vad som är statens och lärosätenas ansvar. Fokus ligger
26 på ekologisk hållbarhet eftersom SFS åsikter om social och ekonomisk hållbarhet
27 till stor del regleras i andra delar av principprogrammet samt i SFS
28 ställningstaganden. SFS syn på hållbarhet i förhållande till internationalisering
29 förtydligas.

30 Ändring av 2.5. Studentinflytande

31 Under 2019/2020 har en av SFS ambitioner varit att arbeta för en rättssäker och
32 transparent process för kårstatus där studentinflytandet och studentkårernas
33 oberoende samt förutsättningar är i fokus. Som ett led i detta har SFS publicerat
34 en rapport som undersöker hur kårstatusprocessen går till i praktiken. Styrelsens
35 arbetsgrupp för åsiktsutveckling har därutöver diskuterat hur SFS åsikter i frågan
36 om vad som utgör en rättssäker och transparent kårstatusprocess kan tydliggöras
37 och har för detta ändamål inhämtat synpunkter från medlemskårerna vid höstens
38 medlemsmöte. Utifrån detta underlag föreslår därför styrelsen att i
39 principprogrammet under 2.5. Studentinflytande lägga till några förtydligande
40 meningar om kårstatusprocessen. Avsnittet lämnas i övrigt orört.

41 De föreslagna ändringarna är menade att förtydliga SFS syn på en rättssäker och
42 transparent kårstatusprocess. Framst genom att inkludera att lärosätena inte får
43 ställa andra krav på motprestationer för kårstatus än vad som regleras i lagar,
44 förordningar och föreskrifter. Detta förutsätter dock att kårernas oberoende
45 finansiering säkras, exempelvis via ett tredubblat statsbidrag. För att processen
46 ska vara transparent behöver också lärosätena informera om gällande process
47 tydligt och i god tid. Det är också mycket viktigt att gällande lagar, förordningar
48 och föreskrifter kring kårstatus förtydligas för att inga oklarheter ska råda.
49 Styrelsen diskuterade även frågan om en nationell instans skulle utse kårstatus.
50 Efter vidare diskussion samt inspel från medlemskårer kom styrelsen fram till att
51 den bästa vägen framåt för att erhålla en god kårstatusprocess är att den
52 fortsättningsvis hanteras av lärosätena men med eventuella förtydliganden och
53 justeringar.

54 Ändring av 4.3. Kvalitetssäkring

55 SQC har gjort bedömningen att den nuvarande formuleringen i principprogrammet
56 om kvalitetssäkring behöver uppdateras då UKÄ:s och lärosätenas arbete med
57 kvalitetssäkringssystem kommit längre i processen än när nuvarande stycke
58 antogs. Den nuvarande texten är också på en något för detaljerad nivå vilket gör
59 att den inte alltid överensstämmer med vad som faktiskt ligger i studenternas
60 intresse. Med anledning av detta föreslår styrelsen att i principprogrammet byta
61 ut texten under 4.3. Kvalitetssäkring. Stycket ändras därför i sin helhet. Den nya
62 formuleringen är tänkt att endast beröra de mest principiella åsikterna SFS står
63 för när det kommer till kvalitetssäkringsfrågor.

64 **Proposition 4:**
65 **Ändring i SFS principprogram**

66 Förslag till beslut

67 Styrelsen föreslår fullmäktige

68 **att** ersätta stycket 1.2, i 'SFS Principprogram' i enlighet med stycket '1.2
69 Akademin i kunskapssamhället' nedan

70 **att** ersätta stycket 2.5, i 'SFS Principprogram' i enlighet med stycket '2.5
71 Studentinflytande' nedan

72 **att** ersätta stycket 4.3, i 'SFS Principprogram' i enlighet med stycket '4.3
73 Kvalitetssäkring' nedan

74 1.2 Akademin i kunskapssamhället

75 Akademinns kärnverksamhet går ut på att skapa, förädla och sprida kunskap. För
76 kunskapssamhällets utveckling spelar därför akademien en helt avgörande roll.
77 Högre utbildning, forskning och samverkan mellan akademien och det omgivande
78 samhället är helt avgörande frågor för att skapa social, ekonomisk och ekologisk
79 hållbarhet.

80 #P4-stycke-1

81 Alla aspekter av hållbarhet är centrala för samhället. Det finns dock anledning att
82 ägna särskild uppmärksamhet åt frågor om ekologisk hållbarhet eftersom tiden för
83 att motverka stora klimatförändringar är knapp. På ett principiellt plan ska
84 lärosätena själva utforma sin verksamhet men till följd av den akuta klimatkrisen
85 har staten ett särskilt ansvar att på nationell nivå ställa krav på ett större fokus
86 inom hållbarhetsfrågorna. Samtidigt som akademien bör minska sin egen
87 klimatpåverkan har lärosätena unika möjligheter att tillhandahålla utbildning och
88 forskning om hållbarhet som kommer hela samhället till godo. Hållbarhet är inte
89 begränsad till någon särskild vetenskaplig disciplin utan kan ingå i alla ämnen.
90 Det är väsentligt att hållbarhetsfrågor inom akademien behandlas i en
91 internationell kontext. Det är viktigt att mobilitet inte begränsas men det krävs ett
92 ansvarstagande i den internationalisering som sker.

93 #P4-stycke-2

94 De stora utmaningar som samhället står inför kan varken politiken, marknaden,
95 civilsamhället eller vetenskapssamhället lösa på egen hand. Akademien har därför
96 en viktig roll att fylla som knutpunkt mellan de olika verksamheterna på lokal,
97 regional, nationell och internationell nivå. Genom akademins förmedlande av
98 kunskap kan lösningar skapas på hur vi bäst möter gemensamma problem som
99 berör till exempel miljö, hälsa, ekonomi, teknik eller sociala frågor.”

100 #P4-stycke-3

101 2.5 Studentinflytande

102 Studenter ska, till skillnad från kunder på en marknad, vara medaktörer inom
103 akademien. De spelar en avgörande roll för planering, styrning och utveckling av
104 akademien på alla nivåer. Studenterna har både rätten och skyldigheten att genom
105 ett aktivt studentinflytande påverka akademins verksamhet. Studenterna ska ha
106 förutsättningar och möjlighet till inflytande i frågor som ligger utanför akademins
107 verksamhet som särskilt berör studenternas utbildning eller vardag.

108 #P4-stycke-4

109 För att studentinflytandet ska fungera väl krävs demokratiskt styrda studentkårer
110 som är organisatoriskt självständiga gentemot lärosäte, statsmakter och samhället
111 i övrigt. Studentkårerna ska även i största möjliga mån garanteras ekonomiskt
112 oberoende. Det ska finnas tydliga lagar, förordningar och regler som reglerar
113 beviljande av kårstatus som garanterar studentkårerna en rättssäker, tydlig och

114 transparent process.

115 #P4-stycke-5

116 Lärosätet ska tydligt, tillgängligt och med god framförhållning informera dess
117 studenter på alla nivåer om gällande kårstatusprocess. För att studentkårer ska
118 vara oberoende gentemot lärosätet får inte lärosätet ställa andra krav för
119 kårstatus än vad som regleras i lagar, förordningar eller föreskrifter. Det måste
120 därmed finnas tydliga skrivelser för vad som krävs för att bli beviljad kårstatus
121 samt möjligheter till överklagande inom processen.

122 #P4-stycke-6

123 Lärosäten ska ha möjlighet att ta in externa representanter i beslutande organ för
124 att främja mångfacetterade perspektiv på verksamheten. De externa
125 representanterna får dock aldrig vara den största gruppen.

126 #P4-stycke-7

127 Eftersom ett välfungerande studentinflytande är en viktig angelägenhet för hela
128 samhället som en medaktör inom akademien är det av särskild vikt att alla
129 studentkårer ges möjlighet till kunskapsutveckling, oavsett de individuella
130 förutsättningar varje enskild studentkår har. Detta bör ske på både lokal och
131 nationell nivå.

132 #P4-stycke-8

133 Kvalitetsutveckling, utbildningens rättssäkerhet och studenternas välmående är
134 viktiga kärnfrågor för studentkårerna. Studenternas rätt till organisering och
135 deras förutsättningar för inflytande genom studentkårer ska regleras i tvingande
136 lagstiftning.

137 #P4-stycke-9

138 4.3 Kvalitetssäkring

139 Kvalitetsarbetets syfte är att säkra och stärka möjligheten för studenter att
140 tillgodogöra sig utbildning av hög kvalitet inom alla nivåer av högre utbildning.
141 Genom kvalitetsarbetet ska dels en hög lägsta nivå garanteras men främst ska
142 kvalitetsarbetet stärka utvecklingen av utbildningens innehåll och genomförande.
143 Då den akademiska verksamheten bedrivs i en internationell kontext följer det att
144 kvalitetsarbetet också gör det.

145 #P4-stycke-10

146 Lärosätet bär ansvaret för kvalitetsarbetets genomförande. Lärosätet ansvarar för
147 att självständigt utveckla ett kvalitetsarbete grundat på den vetenskaplighet som
148 ska känneteckna alla delar av den akademiska verksamheten. Lärosätena
149 ansvarar för att ta fram en egen definition på kvalitet som utgår från lärosätets
150 förutsättningar och särart. Denna kvalitetsdefinition måste utgå från studenternas
151 perspektiv och intressen. Studenterna spelar en central roll i alla delar av
152 kvalitetsarbetet och särskilt i dess planering, genomförande, analys och
153 uppföljning.

154 #P4-stycke-11